

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

§. IV. Monasterium S. Stephani apud Herbipolim Benedictinis tradit,
dotatque: Schwarzacense monasterium instaurat: Henrici IV regis
Germaniæ legationem ad Saxones obit: alia ejusdem in episcopatu ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A *diocesi Pataviensi Lambacum erat, ut hanc sibi operam præstaret. Consensit ille, conductoque tempore Lambacum adveniens, eandem ecclesiam una cum B. Adalberone sollemniter dedicavit. Utriusque litteras, veræ pietatis, sanctæque amicitiae plenas, atque ipsam dedicationis sollemnitatem, cum exhibeat Vita edenda, solum hic exponam adjectas in Adalberonis instrumento notas chronicas pro figendo ejusdem dedicationis tempore, quod editio Joannis abbatis Lambacensis uno anno citius, quam Peziana præfert.*

Adalbero de-
dicat, non
anno 1088,

49 Apud Pezium sic loquitur Adalbero: Cum autem hoc ipsum monasterium, instauratum a supradicto episcopo Altmanno, et a me pariter dedicaretur anno Dominicæ Incarnationis MLXXXVIII, Indict. XII, Epacta VI, Concurr. VI, XVII Kal. Octobris, anno ordinationis domni Altmanni XXV, meique XLV. Easdem notas etiam exhibet editio abbatis præter annum Incarnationis, pro quo legit MLXXXVIII, cui etiam Mabillonius in Annalibus, hujus lectionem secutus, eam dedicationem illigavit. Sed cum Pezio legendum esse annum MLXXXVIII, omnino persuadent adscripta amborum dedicantium præsulum sedis tempora, Indictio et Epacta. Nam Altmannus, uti apud nos ad diem 8 Augusti probatum est, episcopatum suum anno 1063 ante diem 19 Junii orsus, solum vigesimum quartum sedis suæ annum numeravit mense Septembri anni 1088, anno vero 1089 vigesimum quintum. Pari modo B. Adalberonis episcopatus, cujus initium a die 29 Junii anni 1043 ducendum esse probavi, annus 45 componi nequit cum 18 Kalendas Octobris anni 1088, sed certe currebat eodem die anni 1089. Nec minus recte apposita se habet Indictio Romana, quæ tunc currebat duodecima anno 1089, anno autem 1088 undecima. Præterea Epacta VI tam bene convenit cum anno 1089, quam male cum 1088. Numeranda enim hic est Epacta non nostro modo, sed more veterum, qui eodem numero Epactas anni signabant, qui erat dierum lunarium die 22 Martii. Quam ob rem, cum anno 1089 novilunium incidit in diem 17 Martii, ejusdem mensis dies 22 fuit sexta lunæ, atque adeo ejusdem anni Epacta VI.

sed anno
1089.

30 Superstunt Concurrentes, quæ eodem anno 1089 non fuerunt sex, sed septem; verum hæc æque vitiosæ sunt in editione Joannis abbatis, et cedere debent ceteris epochis apprime consentientibus. Dedicata ergo fuit Lambacensis ecclesia anno 1089, die 18 Kalendas Octobris aut uno alterove die serius. Dixi: Aut uno, alterove die serius; quia in eadem Vita num. 55 etiam legitur hæc dedicatio facta die Kal. XVII Octobris, quo die in libello quoque Miraculorum num. 57, num. vero 54 XVI Kal. Octob. ejusdem dedicationis annua festivitas recurrisse dicitur. Verumtamen, in quolibet ex hisce locis diem male signatum malueris, ceteræ notæ chronicae integre salvæque stabunt. si legendum sit XVIII Kal. Octob., contigerit dedicatio in festo Exaltationis sanctæ Crucis: Si XVII Kal. Oct., in Octava Nativitatis S. Mariæ Virginis, cui eadem ecclesia dedicata fuit; si denique XVI Kal. Octob., is anno 1089 fuit Dominicus, dedicationibus ecclesiarum opportunus, anno autem 1088 Sabbatum. Quo vero minus mireris, ista sollemniter fieri potuisse a duobus episcopis, e sedibus suis per Henricianos expulsis, observasse juvat, Welfonem Bavarie ducem, Leopoldumque Austriæ et Otocarum Styriæ marchiones, in quorum primi ducatu Lambacum erat, ac in aliorum duorum

Octobris Tomus III.

ditionibus ab Anaso fluxio ad Orientem pars maxima Pataviensis diocesis protendebatur, Pontificiis partibus tunc adhæsisse; quam ob rem et in eam partem B. Altmannus ab iisdem fuerat restitutus.

AUCTORE
C. S.

§ IV. Monasterium S. Stephani apud Herbipolim Benedictinis tradit, dotatque: Schwarzacense monasterium instaurat: Henrici IV regis Germaniæ legationem ad Saxonos obit: alia ejusdem in episcopatu gesta.

E

P ergo alia Deo dicata loca, quæ B. Adalberonis munificentia debentur, memorare. Præter jam præmissum Lambacense monasterium, Poeta noster, silente biographo, duo alia, ac in primis Herbipolense S. Stephani sic indicat:

Canonicos
ex suburbio
transfert

Wirzburgæ Stephano locuples ecclesia sancto

Mystarum fuerat, sedaria jura sequentum;
Hanc, Benedicte, tuo sacra vitæ, dive, trophæo,
Triginta adsciscens monachos, qui nocte dieque

Usque Deo canerent sacrarum encomia laudum.

Hujus loci fundationem clarissimus vir Joannes Fridericus Schannatus ex authographo, ut notat, vulgavit anno 1725 in prima Collectione vindemiarum litterariorum, unde juvat illam transcribere. In nomine sanctæ et individuae Trinitatis. Adelbero, sacrosanctæ ecclesiæ Wirzburgensis episcopus, universalis Ecclesiæ gratia vobis et pax a Deo multiplicetur. Amen. Quoniam gratuita Dei pietate, non nostris meritis, sed sola sua dignatione, in opus ministerii sui nos elegit; et, licet minus idoneos, super familiam suam dispensatores constituit, omni sollicitudine curare nos, convenit, ne pro infossa Domini pecunia ab ipso judicemur; sed pro ipsa discrete et fideliter erogata Ecclæ Dominicum post finem laboris audire mereamur.

F

32 Proinde notum esse volumus universæ ecclesiæ nostræ fidelibus, qualiter nos, pia præcedentium patrum et pontificum facta sequi cupientes, Deum in Sanctis suis honorare, loca sancta instaurare, adjuvare, et divinum servitium in ipsis ordinare decrevimus. Igitur, quod mente concepimus, Domino cooperante, perficiendi oportunitatem invenimus; nam locum et cœnobium, in vicino civitatis nostræ suburbio positum, et a venerabili prædecessore nostro, Heinricho antistite, fundatum, divina religioni et monastica professioni cernentes aptissimum, qualiter ipsum sublimare, et divinum inibi servitium amplificare possemus, nobiscum cogitavimus, et super hoc divina Clementiæ suffragium, et carissimorum fratrum nostrorum cepimus flagitare consilium; quorum provido et prudenti admodum usi consilio, fra-

in civitatem
Herbipolim,

58

tres

AUCTORE
C. S.

tres canonicæ professionis, qui tunc in præfato monasterio erant Deo famulantes, in ipsam civitatem transtulimus, et canonicos cum canonicis, utpote ejusdem professionis et ordinis homines, collocare, non incongruum duximus.

et eorundem
suburbanam
S. Stephani
ecclesiam

55 Ut autem præfatum locum et cœnobium, in honore beatæ Dei Genitricis Mariæ, et beatorum apostolorum Petri et Pauli, sanctique Stephani protho-martyris dedicatum, eodigno honore sublimaremus, et ecclesiam, hactenus celebrem, divinis celebriorem servitiis redderemus, xxx Fratres monachicæ professionis ibidem instituímus, statuentes, ut ulterius ibi monachica conversatio et monastica professio sub abbatis regimine semper in divino permaneat famulatu. Ad supplementum vero ejusdem monasterii eorundem Fratrum et post futurorum possessiones et predia cum terminis et parochiis, redditibus et exitibus, aliisque pertinentiis, vel quæ ipse episcopus Henricus primitus donaverat, vel ipse locus ab aliis donata

B

monachis tradit, aucta
fundatione,

possederat, eidem ex integro assignavimus.

54 Communicato insuper cum fratribus nostris canonicis, et nostris fidelibus viris religiosis, consilio et assensu, novem mansos in villa Hettingesfelt, quos hereditario jure possedimus, * mancipiis utriusque sexus, areis, edificiis, terris, cultis et incultis, agris, vineis, pratis, campis, silvis, pascuis, aquarum decursibus, piscationibus, viis et inviis, exitibus et redditibus, quæsitis et inquirendis; et hortum ante prædictum * atrium cœnobii situm ex nostra parte cum omni justitia, qua nos et ecclesia nostra habuimus, pro nostra et prædecessorum nostrorum, ac successorum nostrorum, memoria dedimus atque delegavimus, tali videlicet respectu, ut divini servitii, quod ibidem postmodum ageretur, participes efficeremur. Ut autem hæc firma in perpetuum permaneant, duas inde cartulas fieri, et banni nostri auctoritate, sigilli quoque nostri munimine signari ac roborari fecimus; et unam apud ejusdem cœnobii Fratres, alteram vero in nostra ecclesia in notitiam futurorum servari decrevimus; horum insuper nomina affigentes, qui hæc, ut acta sunt, audierunt et viderunt.

* adde cum

* an prædicti?

C

uti constat ex
ipsius charta
fundationis.

53 Winther cancellarius. Bernolf præpositus. Aselo decanus. Hazecho. Macelin præpositi Volraht. Bercelein. Hiltiger. Ebbo. Sicolf. Landolf. presbyteri. Hatto archidiaconus. Aselo. Cuno. Giso. Bezeman. Suigger. Sigefrit diaconi. Hatto Bilis. Bern. Diemo. Otolf. Retine, subdiaconi. Eberhardus comes, nostræque advocatus ecclesie. Burkardus comes. Guntbreht. Hacho. Serrat. Boppo. Thiemo. Refolt. Gumpho. Almar. Sentuvin. Otolch, liberi ministeriales. Albgast. Wado. Bucko. Nureith. Hergebraht. Rutgast. Liemar. Vocko. Sujugkard. Volraht. Billunc. Waltrich. Ebbo. Babo. Arnolt. Rutzach. Gote-frit, et alii plures. Acta sunt hæc anno Dominicæ Incarnationis m. lxxvii. Indict. xv. Non. Martii. regnante domino Heinricho quarto. Anno ordinationis Adelberonis episcopi xii. Hactenus charta apud Schannatum, cujus notæ chronicæ optime congruunt præter annum Indictionis, qui tunc erat x, non xv. Quapropter legendum puto: Indict. x, v Non. Martii.

Ejusdem fundationis
notitia datur
etiam ex aliis,

56 Hujus fundationis etiam meminit Anonymus, qui primam partem Chronici Wirceburgensis, a Joanne Georgio Eckhardo tom. I Franciæ Orientalis a pag. 816 vulgatis, ad annum usque 1540 perduxit, in Adalberone dicens: Ipse trans-

tulit canonicos Regulares de ecclesia S. Stephani in suburbio civitatis Herbipolensis ad novum monasterium, prope ecclesiam Herbipolensem situm, et sublimavit cœnobium S. Stephani cum xxx Fratribus monachicæ professionis. Actum anno Domini m. lxxvii, sub Henrico IV imperatore. *Eam S. Stephani ecclesiam struxerat dotaveratque Henricus, inter Herbipolenses episcopos sui nominis primus, tertiusque B. Adalberonis in eadem sede decessor, de quo in mox laudato Wirceburgensi Chronico ad propositum nostrum ista legere est: Anno Domini m. lxxvii tempore Henrici II imp., ducis Bavariæ, prædictus præsul Henricus erexit et fundavit ecclesias collegiatis in Hawgis, S. Stephani, et Onelz pach.*

57 Geminum ejusdem loci statum etiam annotavit Joannes Trithemius in Annalibus Hirsaugiensibus ad annos Christi 999 et 1037. Priori loco habet: Eodem quoque tempore præsul memoratus (Henricus I) in suburbano dictæ civitatis (Herbipolensis) Australi aliam construxit ecclesiam sub honore Dei Genitricis Mariæ, sanctorumque apostolorum Petri et Pauli, ac divi protomartyris Stephani, in quam similiter canonicos posuit, quibus de vitæ necessariis copiæ providit. Post annos deinde ferme sexaginta Adelbero episcopus Herbipolensis canonicos in civitatem ad alios canonicos transtulit, et monachos in ecclesiam S. Stephani collocavit; quemadmodum inferius anno Christianorum quinquagesimo septimo supra millesimum dicemus. Hæc est abbatia divi protomartyris Stephani, Ordinis S. Benedicti, quondam in suburbano, nunc vero in civitate constituta.

et ex Trithemio,

E

58 In posteriori loco Trithemius introductos in monasterium S. Stephani per Adalberonem monachos, scribit, anno Christi 1037, postquam vero illud ab Henrico primo fundatum canonicis fuerat, sexagesimo. De primæ igitur fundationis tempore dissentiant laudati chronologi Wirceburgensis et Hirsaugiensis, dum hic eam ad annum 999; iste ad 1012 reponunt. Wirceburgensis majorem sibi ab ætate, et ab ipso, quod tractavit, argumento in rebus Wirceburgensibus auctoritatem sibi vindicat; verum nostra hic parum interest de anno, quo Henricus sæpe dictam ecclesiam erexit, dum ex iisdem scriptoribus et aliunde constat, eandem, ab Henrico primo canonicis erectam, ab Adalberone anno 1037 ad Benedictinos monachos translata fuisse.

de prima loci erectione non nihil dissentientibus.

F

59 In eodem Wirceburgensi Chronico verbis num. 36 datis subditur: Idem Adelbero donavit parochiam in Hochem cum suis pertinentiis monasterio S. Stephani protomartyris, Christi triumphalis signiferi, in suburbio civitatis Herbipolensis constructo, anno m. lxxvii, sub prædicto Henrico (IV) regnante. An tamen hæc donatio Adelberoni recte adscribatur, gemina de causa cogor dubitare. Altera est, quod in litteris fundationis monasterii S. Stephani, eodem anno signatis, quas ex Schannato mox recitavi, locus iste Hochem non legatur; altera, quod idem Schannatus in Collectione I Vendimiarum litterarum a pag. 476 alias exhibeat litteras Emehardi, qui B. Adalberoni in episcopatum successit, per quas iste eandem parochiam Hochem dicto S. Stephani monasterio donavit, nulla facto verbo de priori per Adalberonem donatione; ut proinde ejusdem parochiæ donator Emehardus, non Adalbero fuisse videatur.

Altera donatio eidem monasterio facta.

60 Piam beati Præsulis munificentiam rursum alio

A *alio exemplo, silente denuo biographo, ita pergit celebrare poeta noster:*
 Schwarzacense vetus monasterium,

Altera deficiunt rebus (cognomine Schwarz-
 zig)
 Ordinis ejusdem, summi sacra tecta Tonan-
 tis,
 Queis Carolus quondam jecit fundamina Ma-
 gnus:
 Laudibus hæc Superum reparat, viresque
 ministrat,
 Cum post sumpta Deo mortali e corpore
 membra
 Mille anni, ter quinque et bis sex lustra flue-
 bant.

Schwarzig, communius Schwartzach, Latina
 terminatione Schwarzachium et Schwarzacum,
 de quo hic, monasterium Ordinis S. Benedicti est
 in Franconia ad Manum flumen, et cognominem
 fluvium Schwarzach, in comitatu Castel, et
 diocesi Herbipolensi situm. De primis istius loci
 fundatoribus et inquilinis non convenit inter scri-
 ptiores. Poeta, ut vidimus, ipsius primordia Caro-
 lo Magno attribuit; Trithemius in Chronico
 Hirsaugiensi ad annum Christi 1075, illud con-
 ditum, ait, temporibus Caroli Magni et Ludovici
 Pii anno Nativitatis Domini: 815, quo scilicet
 Carolus Magnus jam obierat; Bucelinus in prima
 et secunda parte Germaniæ sacræ, id modo
 anno 816, modo 815 factum scribit, ex eoque
 Mabillonius in Annalibus primam ejusdem fun-
 dationem ad annum 815 reposuit, ambo eandem
 Megingaudo comiti, ejusque uxori Immae tri-
 buentes.

de cujus pri-
 ma origine
 quedam an-
 notantur,

61 Contra Eckhardus tom. I Franciæ Orient-
 talis ad annum 788, num. 27; et tom. II ad
 annum 816, num. 114, et alibi, multis de eodem
 monasterio agens, contendit, illud a primordiis
 suis parthenonem fuisse, jamque certe ab anno
 788 a sacris virginibus incultum; fundatorem
 vero illius, non fuisse Megingaudum, sed hujus
 patrem Mantone. Porro Megingaudum cum sua
 conjuge Imma anno 816 condidisse virorum mo-
 nasterium Megingaudeshusanum, hujusque in-
 quilinos monachos post sui cœnobii ruinam in
 Schwarzacense fuisse translatos; atque hinc pau-
 latim invaluisse eam traditionem, quæ, confuso
 Mantone cum Megingaudulo filio, Schwarzacense
 virorum monasterium a Megingaudulo et Imma,
 vel Imma anno 816 conditum refert. Ut hæc
 se habeant, omnes B. Adalberonem ejusdem
 instauratorem agnoscunt, quibus etiam accedit
 auctor recentioris Catalogi episcoporum Herbi-
 polensium, jam alias laudati, qui in ejusdem
 Præsulis elogio inter alia ait, Schwarzacense
 (monasterium) paterna Episcopi solitudine ab
 interitu servatum et restitutum esse.

restaurat, do-
 tat et dedicat
 anno 1075,

62 Quod ad annum attinet, laudati poetæ
 calculi annorum 1015 ac duodecim insuper lustro-
 rum deducunt ad annum Christi 1074, vel 1075,
 quibus Bruschius in Episcopis Herbipolensibus
 consonans, posteriorem signavit, uti et Trithemius,
 factum istud illigans anno S. Wilhelmi
 Hirsaugiensi abbatis quinto, quem partim cum
 anno Christi 1074 composuit. Præverat illis
 Conradus abbas Urspergensis, ad citatum annum
 1074 dicens: Hoc etiam anno monasterium
 Swartzahense ab Adelberone Wirceburgensi
 episcopo dedicatum est in honore sanctæ Dei
 Genitricis Mariæ, et sanctæ Felicitatis martyris
 sub Ekkeberto, ejusdem monasterii venerabili
 abbate. Porro laudatus Trithemius ad proposi-
 tum nostrum hæc præterea annotavit: Vetustate

pene collapsum (prædictum monasterium) Adel-
 bero... episcopus Herbipolensis a novo con-
 structum et magnifice dotatum consecravit, et
 monachos optimæ conversationis ex Gallia de
 cœnobio Gorzensi, Metensis diocesis, in eo col-
 locavit, quibus Egbertum, religiosissimum
 sanctissimumque virum, in abbatem ordinavit.
 An ergo tunc temporis Schwarzaci sic defecerant
 monachi, ut Gorzia arcessendi fuerint, qui illud
 inhabitarent? Id equidem nusquam comperi.

63 Bucelinus parte II Germaniæ sacræ pag. 268
 in ejusdem monasterii abbatum Catalogo a Tri-
 themio dissentiens, Egbertum cum sequenti elogio
 memoravit: Egbertus monachus S. Gorgonii
 (id est, Gorziensis) in Gallia, reformationis causa
 huc vocatus, vir sanctus, et qui miraculis cla-
 ruisse perhibetur. Sub hoc, incertum, quo
 casu, destructum, an incensum, cœnobium de
 novo dotavit et construxit Adelbero Herbipo-
 lensis episcopus. Benefecit eidem Ludovicus
 comes de Castell; sed et Hermannus comes,
 ibidem sepulti. Egbertus præfuit monasterio
 suo annis viginti septem, et ad Superos migra-
 vit vii Cal. Septembris anno MXXV. Secundum
 hæc Egbertus, non monachus e Gorziensi cœnobio
 evocatus Schwarzaci præfuit, sed ipsemet e Gor-
 ziensi arcessitus fuit, ut Schwarzacenses refor-
 maret et regeret, neque id contigit post, sed
 ante reparatum ab Adalberone Schwarzacense
 monasterium; nec denique Egbertus vixit ultra
 annum 1075, cui alii, ut vidimus, reparationem
 istam affigunt.

AUCTOR
 C. S.

sub Egberto
 abbate,

64 Fortasse idem Egbertus, sive id ante, sive
 post eandem reparationem contigerit, et aliquot
 alii monachi Gorzia evocati fuerint, ut auctori-
 tate et exemplo lapsam apud Schwarzacenses
 disciplinam restituerent; atque hinc sic scripserit
 Trithemius, quasi Gorzienses in veterum Schwarz-
 acensium inquilinorum locum fuerint substituti.
 Haud scio, unde didicerit Bucelinus, Egbertum
 die 7 Cal. Septembris anni 1075 mortuum
 esse; sed eodem tempore etiam vixisse, et cum
 Hermanno, quondam Bambergensi episcopo,
 tunc exauctorato et Schwarzacensi monacho, ad
 S. Gregorium VII Romam profectum esse, ad
 eundem annum tradidit Lambertus Schafnabur-
 gensis verbis, quæ hic subjicio. Herimannus,
 Babenbergensis episcopus, comperto, quod
 alius in locum ejus subrogatus esset episcopus,
 cum omnis jam ei spes adempta esset recupe-
 randæ deinceps dignitatis suæ, nec ad eluden-
 dam Romani Pontificis sententiam ullum ultra
 pateret diverticulum, in monasterium, cui
 nomen est Suarza, secessit, ibique sub Egge-
 berto abbate sanctæ conversationis habitum
 suscepit. Statimque assumpto secum eodem
 abbate suo, Romam profectus est, cum de inobe-
 dientia sua humiliter apud Sedem Apostolicam
 pœnitentiam egisset, et anathemate liberatus, et
 sacerdotalis ministerii, præter pontificalem di-
 gnitatem, denuo licentiam consecutus est.

Aliorum de
 beati pia mu-
 nificentiâ
 asserta,

65 Non dispicio, quodnam præterea indicetur
 monasterium in Actis venerabilium comitum Pa-
 latinorum, Erenfridi seu Ezonis, et Mathildis,
 horumque filia B. Richezæ, reginæ Poloniæ, a
 Papebrochio nostro tom. V Maii, ad diem 21
 illustratis. Eorundem scriptoris supparis verba
 ex pag. 58 huc transfero. Constructum est aliud
 ex ejusdem gloriosissimæ feminæ atque reginæ
 (B. Richezæ) sumptibus monasterium per Adel-
 beronem, Wirtzenburgensem episcopum, in
 loco, ubi S. Kiliani sociorumque ejus sacrum
 exstat

ACTORE
C. S.

exstat martyrium; utpotè cujus episcopium ex
ejus numerosa familiarum clientela cum omni-
bus, quæ ad oppidum Saltzo (alias Soltz in
comitatu Hennebergensi) pertinent, regia prorsus
munificentia adauctum est. De SS. Kiliano
et duobus sociis, Franconia apostolis, Herbipoli
passis cultisque, actum in Opere nostro est ad
diem 8 Julii; nec alibi, quam apud Herbipolim
quærendum est sacrum eorundem martyrium,
si hoc pro loco, quo illi passi fuere, aut pro ex-
structa eo loci ecclesia accipiendum sit.

mihî minus
explorata.

66 Deinde si data verba biographi recte per-
cipio, quodcumque ibi demum indicetur Herbipolense
monasterium, hoc non alia de causa ex
Richezæ sumptibus per Adelberonem fuisse
constructum dicitur, quam quod hujus episcopa-
tus Herbipolensis ex Richezæ ejusque familia
opibus locupletior factus sit, atque hinc habuerit
Adalbero, unde eos sumptus faceret. Sed quod
igitur hic designatur monasterium? Mihî hactenus
nihil occurrit probabilius, quam vel monasterium
S. Stephani, tunc in suburbio Herbipolensi situm,
vel alterum in ipsa civitate, quorum primum
Benedictinorum usibus a B. Adalberone aptatum
B dotatumque, in alterum canonicos, qui in præ-
dicto S. Stephani sacra peregerant, anno 1037 ab
eodem translatos fuisse, supra pluribus exposui.
In recentiori Catalogo episcoporum Herbipolen-
sium jam alibi laudato præterea legitur: Sub ipso
(Adalberone) marchio de Vöenburg monaste-
rium Bantense fundavit; sed, quam in eo partem
habuerit beatus Antistes, non habeo exploratum.

Anno 1060 S.
Gebehardum
Salisburgensem
archiepiscopum
consecravit.

67 Pauca, quæ ex ejusdem beati Episcopi
gestis, præter prætilam, probatamque rebus in
arduis Apostolica Sedi fidem (de qua postea) præ-
terea comperi, hic referam. Anno 1060 S. Gebe-
hardum, veterem amicum suum in archiepiscopali
sede Salisburgensi constituit, consecravitque, ut
videre licet in ejusdem sancti archipræsulis Vita
apud nos in Appendice ad diem 16 Junii data,
pag. 148, num. 3. Quinquennio post alterum fa-
miliarem suum, B. Altmannum ad Pataviensem
episcopatum eveclum vilit, atque ita suum, eorum-
que de adipiscendis episcopalibus sedibus præsa-
gia minime vana fuisse, expertus fuit. Lege, si
lubet, de hisce dicta in hoc ipso Commentario
num. 27 et seq.

Pacem Henri-
cum regem
inter et Sa-
xones legatus

68 Anno 1073 ab Henrico IV Germaniæ rege
una cum prædicto S. Gebehardo, Sigefrido archie-
piscopo Moguntino, Embricone episcopo Augu-
stano, et Gozzelone, seu Gotefrido Lotharingiæ
duce legatus fuit ad Saxones pacis componendæ
gratia, quam hi post sumpta in regem arma,
acceptamque ab eo ingentem cladem, supplices
precabantur. Hi quinque viri, recusantibus aliis
tam periculoso munere fungi, ne vel apud regem
perfidia, si cum Saxonibus clementius egissent,
vel apud Saxones, si rex promissis non staret,
perniciosa mendacii crimine rei agerentur, hi,
inquam, quinque viri id oneris susceperunt, quia
hos quinque nominatim ad colloquium suum
Saxones expetierant, quod hos constantissimæ
fidei et veritatis esse, compererant; et, quid-
quid hi spondidissent, ratum fore, haud dubio
credebant, teste Lamberto Schafnaburgensi, scri-
ptore synchrono et accurato, ad eundem annum,
unde ista descripsi.

conciat; sed
rege pactis
non stante,
infelici even-
tu.

69 Quæ legati isti hac in causa in castris
Saxonum egerunt, ibidem pluribus legi possunt:
hæc summa est: Pacis amantissimi salutaribus
consiliis monitisque suis apud principes et vulgus
Saxonum tandem ægre obtinuerunt, ut, quoniam

non alio pacto commissorum venia ab Henrico, D
rege impetranda esset, armis depositis, sese illi
dederent, accepta ab illo fide, fore, ut nihil ex
hac deditioe, quod saluti eorum, quod honori,
quod rei familiari officiat, paterentur. Ac rex
quidem gratissime amplexus pacis conventio-
nem, promisit, et (sicut vulgata in plurimos
fama loquebatur) etiam jusjurandum dedit,
nihil se in eos, si dediti fuissent, præter volun-
tatem et sententiam acturum eorum, quorum
opera et beneficio incruenta sibi hæc victoria
obtigisset: non tamen pactis stetit. Rupto enim
fœdere, pia legatorum opera abusus, hostiliter
egit, et Saxonum principes variis in locis exsules
custodiendos tradidit, atque ita novi belli semina
jecit, indignantibus tum ceteris imperii principi-
bus, tum maxime jam nominatis, quorum præ-
ceteris intererat, datam a rege fidem seruari. Nec
desuerunt, qui tantam perfidiam delestati, quorum
sibi custodia demandata fuerat, optimates
Saxonum evadere permiserunt.

70 Hansizius noster tomo II Germaniæ sacra Anno 1090
Ecclesiam pag. 185 ex Crusio refert, B. Adalberonem
Syndelphin anno 1085 (dum jam exsulabat a sede sua) cum
S. Gebehardo in Suevia fuisse, ibique ecclesiam
Syndelphin cum eo consecrasset. Denique cum
anno 1090, qui eidem etiam supremus inter mor-
tales fuit, defunctus esset laudatus S. Gebehar-
dus, pulso, qui Salisburgensem sedem invaserat,
Bertholdo schismatico, Catholicum ei suffici cura-
vit Thimonem, alias Theodomarum, et una cum
S. Altmanno Pataviensi, et Meginwardo Frisingensi
episcopis consecravit: In Boioria (ait
Bertholdus Constantiensis in Chronico ad hunc
annum) fideles S. Petri jam adeo contra schi-
maticos invaluerunt, ut in Saltzburgensi episcopatu
Catholicum ordinarent archiepiscopum, quem
statim religiosissimus Pataviensis episcopus
et Urbani Papæ legatus, cum Wireburgensi
et Frisingensi episcopis consecravit. Huic conse-
crationi non integro semestri supervixit Adalbero;
hæc enim ex chronographo Salisburgensi apud
Hansizium facta est die 7 Aprilis; ille autem
ejusdem anni die 6 Octobris migravit e vivis.

Anno 1090
Ecclesiam
Syndelphin
dedicat: Thie-
monem archi-
episcopum
Salisburgensem
consecravit.

§ V. Biographi in alleganda B. Adalberonis exsili causa error correctus: ejusdem Beati fides et constantia in Apostolica Sede adversus schismaticos defendenda.

Hactenus perduximus B. Adalberonis gesta
usque ad supremum vite ipsius semestre spa-
tium, prætermisissis iis, quæ interim egit pro
Ecclesia Dei, quodque pro illa fortiter tulit exsi-
lium, tempore schismatis Henriciani, quæ modo
memoranda sunt. Jam monui supra num. 14,
Lambacensem anonymum monachum in Vita per-
peram scripsisse, beatum Præsulem nostrum e
sua sede Herbipolensi Lambacum secessisse, quod
nec posset, nec vellet Henrici V Germaniæ regis,
in patrem suum Henricum IV rebellantis, ac pro-
pterea a summo Pontifice anathemate percussis,
partes sectari. Quam inepta hæc sint, vel sola
temporum

Beati exsili
causam per-
peram bio-
graphus.